

Съвместен доклад на Евроюст и Европейската съдебна мрежа относно екстрадицията на граждани на ЕС в трети държави

Дата: 25 ноември 2020 г.

URL: <https://europa.eu/!Mq86rd>

В решението си от 2016 г. по делото *Petruhhin* Съдът на Европейския съюз (Съдът на ЕС) въведе специфични задължения за държавите членки, които не екстрадират собствените си граждани и получават искане за екстрадиция с цел наказателно преследване на гражданин на ЕС, който е гражданин на друга държава членка и е упражнил правото си на свободно движение.

На 4 юни 2020 г. Съветът отправи искане към Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) и Европейската съдебна мрежа (ЕСМ) да анализират как се разглеждат на практика случаите на искания за екстрадиция на граждани на ЕС от трети държави и да докладват на Съвета до 1 декември 2020 г.

Целта на настоящия съвместен доклад на Евроюст и ЕСМ е да информира Съвета относно основните трудности, с които се сблъскват практикуващите юристи в тази област. Докладът се основава на анализ на делата на Евроюст, регистрирани след произнасянето на решението по делото *Petruhhin* през септември 2016 г., както и на опита на ЕСМ. В този смисъл докладът няма за цел да предостави изчерпателен преглед на всички възможни въпроси, повдигнати от горепосочената съдебна практика в ЕС, а се съсредоточава само върху въпроси, установени от Евроюст и ЕСМ в съответните им случаи.

В доклада се потвърждава, че прилагането на съдебната практика на Съда на ЕС относно екстрадицията на граждани на ЕС води до няколко практически и правни въпроса и че Евроюст и ЕСМ са изиграли важна роля за улесняване на сътрудничеството между участващите държави членки, а понякога и с трети държави.

Най-важните установени въпроси, следвани от препоръките на Евроюст/ЕСМ, когато е възможно, са следните:

- Несигурност относно обхвата на съдебната практика на Съда на ЕС.
 - Липса на яснота относно обхвата на задълженията на замолената държава членка в случай на искане за екстрадиция с цел изпълнение на наказание лишаване от свобода.
 - Евентуално прилагане на механизма за консултация в случаи, които не отговарят на всички условия на съдебната практика на Съда на ЕС.

Препоръчва се допълнително изясняване на обхвата на съдебната практика на Съда на ЕС.

- Практически и правни въпроси, засягащи процедурата на консултация.

- Затруднения при определянето на компетентните органи в държавата членка, на която е гражданин лицето.
- Различни практики, свързани с изискваната информация, която трябва да бъде предоставена на държавата членка, на която е гражданин лицето, във връзка с искането за екстрадиция.
- Несигурност относно това коя държава членка следва да носи отговорност за превода на информацията, предоставена на държавата членка, на която е гражданин лицето, и да поеме разходите за това.
- Различни практики, свързани със сроковете, определени за решението на държавата членка, на която е гражданин лицето, относно това дали срещу исканото лице да бъде възбудено наказателно преследване.
- Различни практики, свързани с вида оценка, извършвана от държавата членка, на която е гражданин лицето, когато се взема решение дали срещу исканото лице да бъде възбудено наказателно преследване.
- Несигурност по отношение на инструмента за съдебно сътрудничество, който да се използва, за да се гарантира наказателното преследване в държавата членка, на която е гражданин лицето, по-конкретно ако не са спазени сроковете за издаване на национална заповед за арест и/или европейска заповед за арест.
- Значение на разглеждането не само на въпроса за юрисдикцията, но и на въпроса в коя държава е най-подходящо да бъде проведено наказателното преследване и така да бъде предотвратена безнаказаността.
- Напрежение между задълженията, произтичащи от правото на ЕС, от една страна, и задълженията, произтичащи от двустранните и многостранните договори за екстрадиция, от друга страна.

Препоръчва се допълнително изясняване на горепосочените въпроси.

- Резултатите от процедурата на консултация.
 - В по-голямата част от анализирания случаи процедурата на консултация, задействана от замолената държава членка, не е довела до наказателно преследване на гражданина на ЕС в държавата членка, на която лицето е гражданин. Подобен механизъм изглежда полезен само когато вече са в ход паралелни производства срещу исканото лице в държавата членка, на която е гражданин лицето.
- Ролята на Евроюст и ЕСМ.
 - Както Евроюст, така и ЕСМ изиграха и ще продължават да играят важна роля в подпомагането и подкрепянето на националните органи по практически и правни въпроси.

Подробно обяснение на посочените по-горе практически и правни въпроси/препоръки, включително на няколко други текущи въпроса, може да бъде намерено в настоящия доклад. Освен това Евроюст и ЕСМ предоставят (анонимизирани) примери за случаи в помощ на изясняването на разглежданите въпроси.